

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
іноземної та слов'янської філології

 А. М. Коваленко

«28» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

другий (магістерський) рівень

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність – 014 Середня освіта (Українська мова і література)

додаткова предметна спеціальність – 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

Мова навчання – українська

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології

«28» серпня 2020 р.

Голова
Семенов О.М., д.пед.н., професор

Суми – 2020

Розробник:

Горболіс Л.М., доктор філологічних наук, професор кафедри української мови і літератури

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Семеног О.М., д.пед.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		2-й	
Лекції			
14 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
14 год.		4 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
90 год.		112 год.	
Консультації:			
2 год.		год.	
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Курс посідає важливе місце в освітній програмі підготовки вчителів української мови і літератури та англійської мови, оскільки покликаний систематизувати знання з української літератури, засвідчити тяглисть і неперервність традицій в українському письменстві, виявити й схарактеризувати стильову специфіку української літератури, сформувати у майбутніх учителів картину сучасного українського літературного процесу.

Мета курсу – здійснити загальний огляд сучасної української літератури, систематизувати знання про письменство на жанровому, стильовому, проблемно-тематичному рівнях.

Завдання навчальної дисципліни:

- навчитися здійснювати аналіз літературного процесу з урахуванням єдності біографії письменника і його світогляду, художнього методу та значення творів;
- окреслити особливості зародження, становлення і розвитку сучасної української літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст.;
- сформулювати наукове уявлення про постмодерний художній твір як особливий, самостійний феномен культурно-історичного й естетичного пізнання дійсності;
- обґрунтувати доцільність багатовекторної методології аналізу художнього твору з урахуванням мистецької свідомості, психології творчості, особливостей історичного, культурного й естетичного «обличчя» епохи.

Предмет навчальної дисципліни – літературний процес постмодерного періоду в історії української літератури.

Унікальність навчальної дисципліни. Запропоновано авторські моделі інтерпретації текстів сучасних українських письменників. Обрано значущі постаті в українському літературному процесі, з індивідуальною стильовою манерою письма, залучено твори на актуальну тематику.

Регіональний аспект. У процесі вивчення курсу творчість письменників-земляків розглянуто в сучасному літературознавчому дискурсі як органічну складову, з апелюванням до найновіших оцінок літературознавців та критиків.

Загальні компетентності. Знання та розуміння специфіки професії і предметної галузі, основних концепцій, базових філологічних понять. Здатність діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності. Здатність цінувати різноманітність та мультикультурність світу, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці. Здатність працювати в команді, генерувати нові ідеї, мотивувати колег (учнів, студентів) на досягнення загальних цілей. Здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз, систематизацію, критичне осмислення інформації з різних джерел; навички використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Здатність діяти відповідально і свідомо, дотримуватися трудової дисципліни, планування та управління часом. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати складні професійно-педагогічні проблеми, які вимагають інтеграції знань та практичних умінь з різних наук. Здатність спілкуватися державною мовою, уміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне та писемне мовлення. Здатність спілкуватися іноземною мовою, використовувати знання іноземної мови у професійній діяльності. Здатність учитися, готовність до самоосвіти і самовдосконалення впродовж життя, постійного підвищення кваліфікації, брати відповідальність за навчання інших.

Професійні компетентності. Володіє науковим інструментарієм у галузі філології, проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі філології та методики навчання української мови та літератури, англійської мови. Уміє застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання фахової інформації з різних джерел, у т.ч. цифрових для розв'язання проблем професійної (освітньої та наукової) діяльності. Уміє

аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; пропонує шляхи вирішення досліджуваної проблеми, аргументуючи власну позицію. Здатний діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності. Бере участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії). У професійній діяльності керується сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці. Уміє будувати і втілювати ефективну стратегію професійного саморозвитку і самовдосконалення.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Магістранти мають володіти знаннями про стильові тенденції розвитку літератури, особливості стильової манери письменників, а також основними поняттями з літературознавства, теорії літератури. Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра і має поглибити знання з історії української літератури, удосконалити вміння різногранно й багатопланово аналізувати художні тексти.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 1	ПРЗ 1. Розуміння шляхів інноваційного розвитку системи вищої освіти України в умовах реформаційних перетворень.
	ПРЗ 2	ПРЗ 2. Базові уявлення про філософсько-методологічний аналіз сучасного стану освіти в Україні та за кордоном.
	ПРЗ 3	ПРЗ 3. Базові уявлення про психологічні чинники, які впливають
	ПРЗ 5	на процес навчання учнів, про структуру педагогічних здібностей та їх формування в учнів.
	ПРЗ 6	ПРЗ 5. Поглиблені знання теорії літератури, стильових тенденцій у літературі ХХ-ХХІ століття
	ПРЗ 7	ПРЗ 6. Розуміння методів та прийомів навчання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти.
	ПРЗ 10	ПРЗ 7. Базові уявлення про сучасні методи

		і методологію наукових досліджень у галузі філології та методики навчання української мови та літератури, англійської мови. ПРЗ 8. Поглиблені знання іноземної (англійської) мови. ПРЗ 10. Знання сучасних методик і технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних для успішного, ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.
Уміння	ПРУ 1 ПРУ 2 ПРУ 3 ПРУ 4 ПРУ 5 ПРУ 8 ПРУ 9 ПРУ 10	ПРУ 1. Володіє науковим інструментарієм у галузі філології, проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі філології та методики навчання української мови та літератури, англійської мови. ПРУ 2. Уміє застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору і використання фахової інформації з різних джерел, у т.ч. цифрових для розв'язання проблем професійної (освітньої та наукової) діяльності. ПРУ 3. Уміє аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; пропонує шляхи вирішення досліджуваної проблеми, аргументуючи власну позицію. ПРУ 4. Здатний діяти на основі принципів професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРУ 5. Володіє сучасними методами та прийомами навчання української мови і літератури, англійської мови в закладах загальної середньої, додаткової педагогічної освіти. ПРУ 8. Бере участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії). ПРУ 9. У професійній діяльності керується сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці. ПРУ 10. Уміє будувати і втілювати ефективну стратегію професійного саморозвитку і самовдосконалення.

Комунікація:	ПРК 1 ПРК 2	ПРК 1. Вільне компетентне спілкування державною та іноземною (англійською) мовами з широким колом фахівців, із громадськістю у галузі професійної та/або наукової діяльності. ПРК 2. Ефективна взаємодія в команді, у професійному колективі та з представниками інших професійних груп.
Автономія і відповідальність	ПРА 1 ПРА 2 ПРА 3	ПРА 1. Усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. ПРА 2. Відповідальне ставлення до навчання студентів/учнів. ПРА 3. Здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

Студент має знати:

- умови розвитку української літератури кінця XX – початку XXI ст.;
- ознаки основних стильових течій, естетичні засади літературних угруповань
- особливості стильової манери письменника, основні етапи життя і творчості письменника, місце, роль і значення мистецької, просвітницької і громадської діяльності митця в культурному житті країни кінця XX – початку XXI ст., оцінку творів українських письменників у літературознавчих дослідженнях.

Студент має вміти:

- характеризувати основні чинники розвитку української літератури кінця XX – початку XXI ст.;
- з'ясувати особливості індивідуальної творчої манери письменника та порівнювати їх зі стильовими домінантами інших митців;
- узагальнювати, самостійно робити висновки до тем, передбачених програмою;
- кваліфіковано характеризувати факти літературного процесу кінця XX – початку XXI ст.;
- повно аналізувати художні тексти, передбачені програмою;
- залучати у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час написання контрольних, самостійних та інших видів письмових робіт набуті теоретичні знання.

Методи навчання: проблемний, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивно-комунікативний (презентації).

Методики та технології навчання: теоретико-інформаційні (усний виклад, бесіда, розповідь, пояснення, обговорення), пошуково-творчі (аналіз ситуацій), самостійна робота (письмові роботи).

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Студент володіє знаннями про умови розвитку української літератури і літературної критики; виявляє ознаки культурного напрямку й течій; з'ясовує засадничі культурологічні й філософські, а також естетичні засади літератури; характеризує творчий доробок письменника в контексті українського та світового літературного процесу; пов'язує основні дати життя письменника з його творчістю, виявляючи взаємозумовленість, взаємовпливи; узагальнює, самостійно формулює висновки до тем; кваліфіковано аналізує факти літературного процесу і художні тексти; кваліфіковано залучає теоретичні знання у процесі самопідготовки, а також на практичних заняттях та під час написання контрольних, самостійних письмових робіт.
В	Студент володіє належними теоретичними знаннями про літературний процес та його учасників, проте допускає незначні неточності у визначенні особливостей стильової манери письменників а аналізі художніх творів; самостійно висловлює думки, аргументує наукові підходи й припущення до аналізу творів, проте поглибленого розуміння твору може не відбутися.
С	Студент добре обізнаний із текстами творів; уміє порівнювати, узагальнювати, аналізувати, ілюструвати свої думки конкретними прикладами з художніх текстів, проте аргументація може виявитися недостатньою.
Д	Набуті теоретичні знання мають системний характер, проте студент не вміє залучати їх на практиці; поверхово розуміє зміст ключових понять; важко висловлює ключові тези з художніх і наукових джерел; припускає суттєві помилки в аналізі художніх творів; не може визначити засадничі тези рекомендованих програмою літературно-критичних праць.
Е	Набуті теоретичні й практичні знання не відображають системного розуміння літератури; в усних відповідях допускає суттєві помилки й неточності; не розуміє змісту

	ключових понять; текстуально не ознайомлений із багатьма художніми творами, плутає фабулу й сюжет як ключові змістові елементи; не може визначити засадничі тези рекомендованих програмою літературно-критичних праць.
F	Студент не володіє текстуальною інформацією більшості художніх текстів українських письменників, має поверхові знання про літературний процес, не може визначити особливостей творчої манери митця, не вміє аргументувати свої думки.
FX	Студент не відвідував лекційні і практичні заняття.

Розподіл балів (д.ф.н).

Поточний контроль											Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2				РОЗДІЛ 3				75	25	100
T 1.3	T 1.5		T 2.6	T 2.7			T 3.5	T 3.6	T 3.7				
6	6		6	6			6	6	6				
Самостійна робота													
T 1.2	T 1.4		T 2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5	T 3.2	T 3.3					
4	4		4	4	4	4	4	5					

T 1.1, T 1.2 ... T 2.4 – теми розділів

* За бажанням студента можуть враховуватися результати навчання у неформальній освіті (відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А. С. Макаренка).

Розподіл балів (з.ф.н).

Поточний контроль											Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума			
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2						РОЗДІЛ 3		75	25	100			
Т 1.2									Т 3.7							
9									9							
Самостійна робота																
Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4.	Т 2.5	Т 2.6	Т 2.7	Т 3.3	Т 3.4				Т 3.6		
5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5				5		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Форми оцінювання: контрольні роботи, тести, поточний контроль, письмові роботи, участь у дискусіях, самостійна робота, іспит.

6. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА: ТРАДИЦІЇ, СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Тема 1.1. Українська література: традиції і новаторство. Генеза сучасної української літератури. Література діаспори й материкова література. «Тиха поезія» 60-80-х років ХХ століття. Поетичні об'єднання другої половини 80-х років. Від традицій до постмодерну. «Післячорнобильська бібліотека» (Т. Гундорова). Читач і літературний процес. Масова література. Елітарна література. Література незалежної України і фольклор: контакти, перспективи взаємодії.

Тема 1.2. Літературні традиції і новаторства в українському романі. Історична мінливість категорії жанру. Роман як жанр у літературознавстві. Етапи становлення роману у світовій літературі. Особливості побутування українського роману. Роль російськомовних романів Є. Гребінки, Г. Квітки-Основ'яненка, П. Куліша у формуванні романного дискурсу ХІХ ст. Фольклорна, народнопісенна, драматична, історична підоснова перших українських романів. Новітній український роман (І. Франко, О. Кобилянська, В. Винниченко, А. Кримський та ін.). Відповідність роману настановам

модернізму. Інтелектуалізм, філософічність, психологізм літератури. Інтелектуалізм як домінанта культури ХХ ст.

Тема 1. 3. Сучасний український біографічний роман. Жанрово-стильові параметри біографічної прози: теоретичне осмислення. Біографічний роман: риси, типологія, специфіка. Особливості відтворення образу митця в біографічній прозі С. Процюка, М. Слабошпицького, В. Врублевської, Р. Горака, І. Роздобудько, П. Сороки та ін.

Тема 1. 4. Сучасний історичний роман у контексті літературного процесу. Жанрові особливості історичного роману. Історичні романи Р. Федоріва, П. Загребельного, Р. Іванчука, Р. Іванченко, І. Корсака та ін. Проблематика історичних романів. Стильові особливості історичних романів.

Тема 1.5. Українська драматургія 1990-2010 років. Сучасна українська драматургія: традиції й сучасність. Тематико-проблемний діапазон української драматургії (В. Герасимчук, О. Ірванець, Н. Неждана, О. Ушкалов та ін.). Експериментальна драматургія П. Ар'є. Творчість П. Ар'є у контексті європейського постмодернізму. Погляди П. Ар'є на літературу. Риси постмодернізму в художніх текстах письменника. Риси ідіостилу П. Ар'є. Сучасна українська драматургія в оцінці критиків та літературознавців.

Розділ 2. УКРАЇНСЬКЕ ПИСЬМЕНСТВО КІНЦЯ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 2.1. Українська література 90-х років ХХ століття в пошуках ідентичності. Тематична, жанрова, стильова специфіка українського письменства 90-х років ХХ століття. Літературні течії, угруповання, школи (загальний огляд).

Тема 2.2 -2.3. Самобутність творчості Галини Пагутяк. Початок творчого шляху Галини Пагутяк. Роман «Діти». Жанрово-тематичне новаторство письменниці.. Екзистенційний дискурс романів «Писар Східних Воріт Притулку» та «Писар Західних Воріт Притулку». Неоміфологізм у романі

«Слуга з Добромиля». Трагедія українського народу та людини в оповіданнях «Числа живих і мертвих», «Потрапити в сад», «Як будували хату». Інтертекстуальність творчого доробку Галини Пагутяк. Новела «Підманули Галю». Переосмислення античного образу в оповіданні «Видіння Орфея». Психологізм оповідання «Потонулі в снігах». Оцінка творчості письменниці літературознавцями.

Тема 2.4. Сучасна українська новелістика. Жанрова специфіка сучасної української новелістики: міжжанрові дифузії і контамінації. Містифікація, езотерика, сугестія як домінуючі особливості новелістики Володимира Даниленка. Збірка есеїв і новел «Сон із дзьоба стрижа»: неоавангардність мотивів. Психологічна й філософська підоснова творів Любові Голоти. «Котусь», «Переплести лету», «Між акаціями та берестками». Автобіографічна рефлексія жіночої долі у новелах Людмили Таран («Свіжина», «Утаємничена», «Люся»). Новела Олега Лишеги «Квіти в темній кімнаті» («Море»): особливості символіки.

Тема 2.5. Українська поезія кінця ХХ ст.: імена, тенденції, стилі. Соціокультурні умови розвитку поезії кінця ХХ ст. Період стагнації в українській літературі. Поняття покоління «національної депресії» (В. Даниленко). Тенденції розвитку української поезії. Сильові вектори художнього опрацювання дійсності в сучасній українській поезії (Ю. Андрухович, В. Неборак, І. Андрусяк, С. Жадан, М. Кіяновська, О. Коцарев, Анна Малігон, Олеся Мамчич, Богдана Матіяш, Маряна Савка, Роман Скиба, Ростислав Мельників, Сергій Жадан, Юрко Гудзь, Іван Ципердюк, Любомир Стрингалюк, Анатолій Гризун, Олександр Вертіль) (постаті й поезії на вибір студента).

Тема 2.6. Художня своєрідність прози Сергія Жадана. Творчість С. Жадана в контексті сучасного літературного процесу. **«Ворошиловград»:**

концепт пам'яті; динаміка головного героя. **«Інтернат»**: специфіка бачення війни головним героєм; проблеми ідентичності протагоніста. **«Месопотамія»**: жанрова специфіка; часопросторова організація. **«Депеш Мод»**: специфіка зображення постколоніальної дійсності у творі; інтертекстуальність у творі.

«Anarchy in the UKR»: жанрова специфіка паратекстуальність, рецепція радянського минулого в романі.

Тема 2.7. Самобутність доробку Тані Малярчук. Відродження середньовічної традиції у збірці Т. Малярчук «Звіролов». Сюрреалістичні вектори художнього мислення письменниці. Повісті «Троянда Адольфо», «Ендшпіль для Лізи» про заборонену любов, самотність і терпіння. Книга страхів «Згори вниз»: тематика, проблематика, система образів.

Розділ 3. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Тема 3.1. Українська література початку ХХІ століття: тематика, проблематика, жанрова своєрідність. Новітні українські реалії в художньому освоєнні українських письменників. Літературний дискурс Євромайдану. Література про війну на Донбасі. Митець і політика. Митець і війна.

Тема 3.2. Трилогія Юрія Щербака «Час смертохристів: Міражі 2077 року», «Час великої гри: Фантоми 2079 року» та «Час тирана: Прозріння 2084 року»: жанрово-стильові особливості, проблематика, образна система. Сюжетно-структурні та жанрово-стильові ознаки романів письменника. Модель героя майбутнього у творах Ю. Щербака. Образи-культи як символи доби в романах письменника. Проблеми й мотиви романів Ю. Щербака. Специфіка художнього часу і простору романів «Час смертохристів: Міражі 2077 року», «Час великої гри: Фантоми 2079 року» та «Час тирана: Прозріння 2084 року».

Тема 3.3. Художні особливості романів Мирослава Дочинця «Вічник. Сповідь на перевалі духу», «Горянин. Води Господніх русел», «Криничар. Діяріюш найбагатшого чоловіка Мукачівської домінії» .Художнє відтворення українського національного характеру в романах М. Дочинця. Образ мудрої

людини у прозі М. Дочинця: геронтологічний, антропологічний, екокритичний вектори осмислення. Інтертекстуальні та інтермедіальні проєкції романів «Вічник. Сповідь на перевалі духу», «Горянин. Води Господніх русел», «Криничар. Діярюш найбагатшого чоловіка Мукачівської домінії».

Тема 3.4. Інтермедіальна стратегія сучасної української літератури. Міжмистецькі контакти українського тексту початку ХХ ст. Жанрове багатство української прози.

Тема 3.5. Художня література про Майдан. Жанрова специфіка творів про Майдан в українській літературі ХХІ століття. Новаторський характер літератури про Революцію Гідності (міксовість, метажанровість, діалогічність, поліфонічність, кітчевість, колоніальний бунт, філософізація, мультикультуральність, відкритість до «іншого» тощо). Антології майданівських творів – унікальне явище в українській літературній площині. Культурний простір Майдану (живопис, музика, скульптура, фотографія тощо).

Тема 3.6. Новітня українська література про війну на Донбасі. Жанрове розмаїття новітньої української літератури про події війни на Донбасі. Проблема ідентичності в українському літературному дискурсі війни. Образ нового героя у творах про війну. Жіноча візія війни на Донбасі. Сильові домінанти творів про події війни на Донбасі (поглиблений психологізм, хронотопічні особливості, система символів, мотиви, композиційні особливості тощо).

Тема 3. 7. Художні особливості прози про АТО Євгена Положія. Проблеми сучасності в художньому осмисленні українських письменників: теоретико-літературознавчі аспекти. Різноманітний вектор освоєння подій АТО в українській літературі. Жанрово-композиційні особливості роману Є. Положія «Іловайськ». «час і простір як виразники ідеї роману. Специфіка художнього моделювання героя і дійсності в романі. Художня матриця відчуттів у романі Є.

Українська література 90-х років ХХ століття в пошуках ідентичності	4	4										
Тема 2.2 – 2.3. Самобутність творчості Галини Пагутяк	22				22							12
Тема 2.4 . Сучасна українська новелістика	11				11							10
Тема 2.5. Українська поезія кінця ХХ ст.: імена, тенденції стилі	11				11							10
Тема 2. 6. Художня своєрідність прози С. Жадана.	2		2									10
Тема 2. 7. Самобутність доробку Т. Малярчук	2		2									10
РОЗДІЛ 3. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ												
Тема 3.1. Українська література початку ХХ століття: тематика, проблематика, жанрова своєрідність.	4	4				2	2					
Тема 3.2. Новітні українські реалії в художньому освоєнні українських письменників	2	2										
Тема 3.3. Трилогія Ю.	11				12							10

Щербака												
Тема 3.4. Художні особливості романів М. Дочинця	2		2									10
Тема 3.5. Інтермедіальна стратегія сучасної української літератури.	2	2										
Тема 3.6. Художня література про Майдан	2		2									10
Тема 3.7. Новітня українська література про війну на Донбасі	2		2					2				
Тема 3.8. Художні особливості прози про АТО Євгена Положія	11					12						
Усього годин	120	14	4			90	120	4	4			112

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Літературна традиція і новаторство в українському романі		2
2	Сучасний український біографічний роман	2	
3	Українська драматургія 1990-2010 рр.	2	
4	Художня своєрідність прози С. Жадана	2	
5	Художні особливості романів М. Дочинця	2	
6	Самобутність доробку Т. Малярчук	2	
7	Художня література про Майдан	2	

8	Новітня українська література про війну на Донбасі	2	2
Разом		14	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Агеєва В. Дороги й середохрестя. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 348 с.
2. Андрейчик М. Інтелектуал як герой української прози 90-х років ХХ століття. Львів : ЛА «Піраміда», 2014. 186 с.
3. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст. : монографія. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, Тернопіль : Джура, 2000. 340 с.
4. Вірченко Т. Художній конфлікт в українській драматургії 1990-2010-х років: дискурс, еволюція, типологія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2012. 336 с.
5. Гризун А. Поезія багатозначних підтекстів : монографія. Суми : Університетська книга, 2011. 358 с.
6. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 344 с.
7. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
8. Жила С., Лілік О. Художній світ сучасної української літератури : навчальний посібник. Чернігів: Десна Поліграф, 2017. 372 с.
9. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ : Академвидав, 2006. 502 с.
10. Павлишин М. Українська культура з погляду постмодернізму. Канон та іконоста. Київ: Час, 1997. 447 с.
11. Поліщук Я. Гібридна топографія. Місця й не-місця в сучасній українській літературі. Чернівці: Книги – ХХІ, 2018. 272 с.
12. Поліщук Я. Література як геокультурний проект : монографія. Київ : Академвидав, 2008. 304 с.
13. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: літературна критика. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2011. 216 с.
14. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті : монографія. Київ : Академвидав, 2018. 304 с.
15. Ставнича О. Література – міф – суспільство: концептуалізація соціального міфу у прозі 1990-2000-х років. Київ : Науково-виробниче підприємство «Видавництво “Наукова думка” НАН України», 2017. 375 с.

16. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» / за заг. ред. С. В. Підпригори. Миколаїв : Іліон, 2014. 306 с.
17. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр. Донецьк: ЛАНДОН – XXI, 2011. 432 с.
18. Харчук Р. Сучасна українська проза. Постмодерний період: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 248 с.
19. Черкашина Т. Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття: українська візія. Харків : Факт, 2014. 379 с.
20. Черниш А. Жанрово-стильові особливості роману-біографії у творчості Михайла Слабошпицького. Суми : Мрія-1, 2015. 172 с.
21. Штейнбук Ф. Конвергенція тілесних мікротопосів у сучасній світовій літературі. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. 248 с.
22. Юрчук О. В тіні імперії: Українська література у світлі постколоніальної теорії : монографія. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.
23. Якубовська М. У дзеркалі слова: Есеї про сучасну українську літературу. Львів: Каменяр, 2005. 751

Додаткові

1. Амеліна В. Синдром листопаду. Номо Compatiens. Брустурів: Дискурсус, 2014. 208 с.
2. Базів В. Армагеддон на Майдані. К. : Український пріоритет. 2014. 160 с.
3. Весна С. Рабів до раю не пускають. Київ : Саміт-книга. 2014. 224 с.
4. Говорить Майдан. Збірка революційної поезії. Київ : Чорнильна хвиля. 2014. 224 с.
5. Горболіс Л., Горпинченко Л. Художні особливості прози про АТО Євгена Положія : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2019. 112 с.
6. Горболіс Л., Коренєва Д. Жанрово-стильова парадигма прози Раїси Іванченко : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. 104 с.
7. Даниленко В. Лісоруб в пустелі. Письменник і літературний процес. Київ: Академвидав, 2008. 352 с.
8. Данилюк О. Напівпровідник. Преторіанці: після і до революції. Київ : Саміт-книга. 2014. 115 с.
9. Дзюба І. Чорний романтик Сергій Жадан. Київ : Ліідь. 112 с.
10. Єременко О. Художнє обличчя минулого в сучасній українській романістиці : навчально-методичний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. 260 с.
11. Кононенко Є. Героїні та герої. Київ: Грані-Т, 2010. 200 с.
12. Тарнашинська Л. Презумпція доцільності. Абрис сучасної літературознавчої концептології. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. 534 с.

- 13.Хороб М. Грані художнього буття: нариси з української літератури ХХ століття (дослідження. Статті, критичні етюди). Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 428 с.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Плани практичних занять.

Силабус.

Праці авторки програми.

Інформаційне забезпечення

1. Варикаша М. М. Література non-fiction: поміж фактом і фікцією. *Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство: міжвуз. зб. наук. ст.* 2010. Вип. XXIII, ч. 3. С. 28-39. URL: <http://www.dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/38201>.
2. Горболіс Л. Екокультурний вектор образу головного героя роману Мирослава Дочинця «Горянин. Води Господніх русел». *Філологічні трактати.* Том 9. 2017. № 2. С. 124-132. URL: http://www.nbu.gov.ua/UJRN/Filtr_2017_9_2_19
3. Горболіс Л. Екотілесний аспект осмислення взаємин людини і природи в романі Мирослава Дочинця «Світован. Штудії під небесним шатром». *Філологічні трактати.* Том 9. 2017. № 3. С. 98-107. URL: http://www.nbu.gov.ua/UJRN/Filtr_2017_9_3_15.
4. Дацюк С. Цивілізаційний контекст української революції. URL : http://www.jimagazine.lviv.ua/2015/Datsyuk_Cyvilizacijnyj_kontekst_ukrain_revolyucii.htm.
5. Денисова Т. Н. Коротко про історію та теорію постмодернізму. Сучасна американська література: проблеми вивчення та викладання. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/185/5.pdf>.
6. Домінанти літературознавчого процесу початку ХХІ ст. URL: <http://www.dontsov-nic.com.ua/petro-ivanyshyn-ukrajinske-literaturoznavstvo-postkolonialnoho-periodu-dominanty-literaturoznavchoho-protsesu-pochatku-xxi-st/>.
7. Іванишин М. В. Сучасний літературний процес та метакритичний дискурс: проблеми класифікації стильової ідентифікації та стратегій інтерпретацій. *Молодий вчений.* 2017. № 4.3. С. 89-93. URL: http://www.nbu.gov.ua/UJRN/molv_2017_4.3_24

8. Квасніцька Ю. Українська література кінця ХХ – початку ХХІ століття. URL: <https://www.vseosvita.ua/library/ukrainska-literatura-kinca-hh-pocatku-hhi-stolittia-34416.html>.
9. Коцарев О. Сім книг про Майдан і війну. Ще не осмислення, але ретельна фіксація реальності : огляд. URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/62544/Sim_knyg_pro_Majdan_i_Vijnu_Shhe.
10. Коцур В. П. Словник символів. Київ : Народознавство, 1997. 156 с. URL: <http://ukrlife.org/main/evshan/symbol.htm>
11. Кушнерюк Ю. Р. Концепція радянської ментальності в українській молодіжній прозі початку ХХІ століття. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. 2008. № 2. С. 138-142. URL: https://www.web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/fil_2008_1_2/2008-26-06/kushneryuk.pdf.
12. Ленська С. Генетичні та структурні аспекти жанру в літературознавстві ХХ століття. *Рідний край*. 2012. № 1 (26). С. 109-114, або URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1808/1/Lenska.pdf>
13. Потапенко О. І., Дмитренко М. К., Потапенко Г. І., Куйбіда В. В., Коцур В. П. Словник символів. Київ : Народознавство, 1997. 156 с. URL: <http://ukrlife.org/main/evshan/symbol.htm>
14. Сучасний літературний процес: імена та тенденції : аналітично - інформаційне видання / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад. С. В. Сагайдак, Г. П. Кашуба. – Суми, 2008. URL: <http://www.webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:OKbKYfcNYm8J:ounb.sumy.ua/publish/2009/lit.doc+&cd=8&hl=ru&ct=clnk&gl=ua>.
15. Твори сучасних українських письменників. Рекомендаційний список літератури. URL: <http://www.dgma.donetsk.ua/docs/biblio.pdf>.
16. Українська література кінця ХХ – початку ХХІ ст. На шляху до нового відродження. URL: <https://www.ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2666-ukrajinska-literatura-kintsya-xx-pochatku-xxi-st-na-shlyakhu-do-novogo-vidrozhennya>.
17. Шейко В. М. Еволюція літературно-художніх напрямів в Україні (XVII – початок ХХІ ст.): історико-культурологічний вимір. URL: https://www.ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura32/04.pdf.
18. Шумило Н. *Національна модель літературного розвитку (зі сторінок «Історії української літератури»)*. *Слово і Час*. 2012. №3. С. 3-18. URL: <https://www.il-journal.com/index.php/journal/article/view/695/496>.

Праці Горболіс Л. М. із проблем сучасної української літератури

1. Горболіс Л. Заглиблюючись у творчість класика. *Перевал*. 2016. № 1-2. С. 238-240.
2. Горболіс Л. Про літературу, театр і людину. *Філологічні трактати*. Т. 8, № 2. С. 186-188.
3. Горболіс Л. Про збереження ідентичності у романі Степана Процюка «Руйнування ляльки». *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство)* : зб. наук. праць/ за ред. Оксани Філатової. № 1 (17), травень 2016. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. С. 71-77.
4. Горболіс Л. Яке воно «Літо-АТО»? *Слово і Час*. 2016. № 6. С. 22-34.
5. Горболіс Л. Коди інтерпретації повісті Я. Ясінського «Кураї або Варіації ошийника». *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія*. 2016. № 2 (36). С. 86-92.
6. Горболіс Л. Читання як самозбереження реципієнта. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2016. № 24. Т.1. С. 126-129.
7. Горболіс Л. Вертикалі й горизонталі території змін (за прозовим циклом Олафа Клеменсена «Майдан»). *Текст. Контекст. Інтертекст*. 2017. № 1. URL: http://text-intertext.in.ua/pdf/n012017/horbolis_larysa_01_2017.pdf
8. Горболіс Л. Екокультурний вектор образу головного героя роману Мирослава Дочинця «Горянин. Води Господніх русел». *Філологічні трактати*. 2017. Т. 8, № 2. С. 124-132.
9. Горболіс Л. Екотілесний аспект осмислення взаємин людини і природи в романі Мирослава Дочинця «Світован. Штудії під небесним шатром». *Філологічні трактати*. Т. 9, № 3. С. 98-107.
10. Горболіс Л. Художня концепція філософії буття героя у збірці Петра Сороки «Симфонія Петриківського лісу». *Філологічні трактати*. 2017. Т. 9, № 4. С. 127-138.
11. Горболіс Л. Григорій Костюк і його доба. *Дивослово*. 2018. № 6. С. 50-54.
12. Горболіс Л. Доба і музика Кароля Ліпінського (за повістю-феєрією Лесі Білик «Промені й тіні Кароля Юзефа Ліпінського»). *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство)* : зб. наукових праць / за ред. О. С. Філатової. – № 1 (21). 2018. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. С. 36-40.
13. Горболіс Л. Із секретів творчості Володимира Корнійчука. *Слово і Час*. 2018. № 6. С. 22-32.

14. Горболіс Л. Художнє відображення природоохоронної естетики у збірці Петра Сороки «Де свище Овлур». *Троянди й виноград: феномен естетичного і прагматичного в літературі та культурі*: зб. наукових матеріалів конференції (Бердянськ, 27-28 вересня 2018 р./ Гол. ред. О. П. Новик. Бердянськ: ДДПУ, 2018. С. 46-50.
15. Горболіс Л. Погодження з природою як подолання травми (за романом Мирослава Дочинця «Вічник»). *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство)* : зб. наук. праць/ за ред. Оксани Філатової. № 2 (22), листопад 2018. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. С. 22-31.
16. Горболіс Л. Природоохоронна естетика у збірці Петра Сороки «Де свище Овлур». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. Вип. 34. Одеса: МГУ, 2018. С. 17-20.
17. Горболіс Л. М., Коренєва Д. М. Жанрово-стильова парадигма прози Раїси Іванченко: монографія. Суми: ВВП «Мрія», 2018. 104 с.
18. Горболіс Л. М. Портрети з ракурсом бачення. *Філологічні трактати*. 2019. Т. 11, № 1. С. 108-110.
19. Горболіс Л., Горпинченко Л. М. Художні особливості прози про АТО Євгена Положія: монографія. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. 112 с.
20. Горболіс Л. М. Образи п'єси Павла Ар'є «На початку і наприкінці часів»: інтермедіальний вектор дослідження. *East European Scientific Journal*. 2019. № 1(41). Т. 5. С. 58-62.
21. Горболіс Л. Щоб душі було затишно... Післямова. Білик Леся. Тремоло: збірка малої прози. Тернопіль: Богдан, 2019. С. 187-190.
22. Горболіс Л. Музична палітра оповідання Лесі Українки «Над морем». *«Усі ріки течуть в море»: мариністика в літературі та культурі*: зб. наук. матеріалів конференції (Бердянськ, 26-27 вересня 2019 р.) / гол. ред. О. П. Новик. Бердянськ: БДПУ, 2019. С. 27-29.
23. Горболіс Л. «На початку і наприкінці часів» Павла Ар'є: інтермедіальний аспект осмислення. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*: зб. наук. ст. (філологічні науки). Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. С. 109-113.
24. Горболіс Л. М. Хореографічний код новелістики Володимира Корнійчука. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2019. Вип. 83. С. 81-87.
25. Горболіс Л. Музика як смислова домінанта роману Ірен Роздобудько «Прилетіла ластівочка». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. Вип. 43. Одеса: МГУ, 2019. С. 12-15.
26. Горболіс Л. Музична основа оповідання Лесі Українки «Над морем». *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2020. Вип. 14. С. 180-190.

27. Горболіс Л. Музика як пам'ятання минулого в романі Миколи Жулинського «Акордеон»: тези доповідей VI Міжнародної наукової конференції «Художні феномени в історії та сучасності («Пам'ять та ідентичність»))» (Харків, 3-4 квітня 2020 р.). Харків: ФОП Бровін О. В., 2020. С. 37.
28. Горболіс Л. Творчий портрет художника в повісті Тетяни Сидоренко «Ольга, дружина Пікассо». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Том 31 (70), № 1. 2020. С. 136 -140.
29. Горболіс Л. Музика болю й радості в «Акордеоні» Миколи Жулинського. *Слово і Час*. 2020. № 4. С. 104-110.